

2016. évi ... törvény

a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény módosításáról

1. §

A honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény (a továbbiakban: Hvt.) 42. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A Honvédség szervezeteinek elhelyezéséhez, és feladatai ellátásához rendelkezésre bocsátott ingatlanok állami tulajdonban, a honvédelemért felelős miniszter által vezetett minisztérium vagyongazdálkodásában állnak. Kivételesen a Honvédség szervezeteinek elhelyezése, és feladatai ellátása ideiglenesen – amennyiben a honvédelemért felelős miniszter által vezetett minisztérium részére történő vagyongazdálkodásba adás nem lehetséges – más ingatlanhasználati jogviszony alapján is biztosítható. A honvédelemért felelős miniszter által vezetett minisztérium vagyongazdálkodásában lévő, illetve más ingatlanhasználati jogviszony alapján használt ingatlanok elsődleges rendeltetése a honvédelmi feladatok ellátásának biztosítása. A honvédelmi célra ideiglenesen használatba vett ingatlanokra vonatkozó közigazgatási és hatósági eljárásokban – az ingatlanhasználati jogviszony hatálya alatt – a honvédelemért felelős miniszter által vezetett minisztérium vagyongazdálkodásában lévő ingatlanokra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.”

2. §

A Hvt. 47. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Egyes katonai szervezetek – ideértve az ideiglenes alkalmi köteleket is –, valamint egyéni beosztást betöltő katonák a szövetséges fegyveres erők közös parancsnoksága, más nemzetközi parancsnokság vagy szövetséges nemzeti fegyveres erő élén álló parancsnok műveleti irányítása és vezetése alá helyezhetők, az átvevő parancsnokságra vonatkozó szabályok figyelembevételével.”

3. §

A Hvt. 35/A. alcíme helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„35/A. A katonai rendészet

54/A. § (1) A katonai rendészet rendeltetése a katonai rend és fegyelem fenntartása, valamint a Honvédség tevékenységének rendészeti biztosítása.

(2) A katonai rendészet feladata

- a) a Honvédség állományának ellenőrzése a katonai fegyelem megtartása érdekében,
- b) közreműködés a Honvédség feladatrendszerébe kapcsolódó közúti, vasúti, vízi és légi szállításoknak biztosításában,

- c) az MH személyi állományát vagy gépjármű technikai eszközeit érintő közúti közlekedési balesetek helyszínelése,
- d) katonai rendészeti ellenőrző áteresztő pontok működtetése,
- e) a Honvédség tevékenységével összefüggő forgalomszabályozás,
- f) a Honvédség – Honvéd Vezérkar főnöke által meghatározott – rendezvényeinek rendészeti biztosítása,
- g) a HM állami vezetőinek, a Honvéd Vezérkar főnöke és a Honvéd Vezérkar főnökének helyettesei, valamint kijelölt vendégeik személyi kísérése,
- h) a Honvédséget érintő érték-, pénzszállítások kísérésének fegyveres biztosítása,
- i) a gyakorlatok, lövészetek, kiképzések, tábori elhelyezési körletek rendészeti ellenőrzése és szükség szerinti biztosítása,
- j) a Honvédség személyi állományával szemben eljáró szervekkel való együttműködés,
- k) részvétel a Honvédség által kiemelten védendő létesítmények őrzés-védelmében,
- l) hazai és műveleti területen más országok katonai rendész, katonai rendőr állományával történő együttműködés és feladat ellátás, valamint
- m) a jogszabályban meghatározott további feladatok ellátása.

54/B. § (1) A katonai rendész jogosult jogszabályban meghatározottak szerint

- a) forgalmat irányítani,
- b) szolgálati gépjárművet a közúton megállítani,
- c) szolgálati gépjárművel a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizni,
- d) szolgálati jármű vezetőjét a rendszeresített eszközzel légzésminta – ha nála a vezetési képességére hátrányosan ható szer befolyása, alkoholfogyasztás miatt bűncselekmény, szabálysértés, vagy a közúti közlekedéssel kapcsolatban kiszabható, közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés elkövetésének gyanúja merül fel, az egészségügyi szolgálat igénybevételeivel vér-, vizelet- és műtétnek nem minősülő módon egyéb minta – adására kötelezni,
- e) helyszínt biztosítani,
- f) területzárást végrehajtani, és
- g) kényszerítő eszközt alkalmazni, személyi szabadságot korlátozó és nem korlátozó intézkedéseket tenni.

(2) A katonai rendész a forgalomban való részvételt megtilthatja, ha a szolgálati jármű vagy vezetőjének állapota a közúti forgalom biztonságát veszélyezteti, és a további jogellenes járműhasználat megakadályozása céljából a jármű kulcsait elveheti, és a járművet más módon mozgásában korlátozhatja.

54/C. § A katonai rendészeti szervek feladataikat önállóan vagy a rendőrséggel együttműködésben, továbbá a katonai nyomozóhatóság, illetve a katonai ügyész utasítása alapján teljesítik.”

4. §

A Hvt. 59. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) E törvény alkalmazásában – súlyosságuk sorrendjében – a lőfegyveren kívüli kényszerítő eszközök a következők:

- a) testi kényszer,
- b) könnygázszerű készülék,
- c) elektromos sokkoló eszköz,
- d) gumibot,
- e) bilincs,
- f) szolgálati kutya.”

5. §

A Hvt. 39. alcíme a következő 61/B. §-sal egészül ki:

„61/B. § (1) Akinek a Honvédség állományába tartozó személy VIII. fejezet szerinti intézkedése, annak elmulasztása, vagy kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette, illetve jogát, vagy jogos érdekét érintette, panasszal fordulhat a honvédelemért felelős miniszterhez.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott esetekben a cselekvőképtelen személy helyett törvényes képviselője jár el, korlátozottan cselekvőképes kiskorú vagy cselekvőképességében bármely ügycsoportban korlátozott nagykorú személy helyett törvényes képviselője vagy meghatalmazottja is eljárhat. A panasz meghatalmazott vagy jogi képviselő útján is előterjeszhető. Jogi képviselőként jogvédelemmel foglalkozó egyesület vagy alapítvány, nemzetiségi önkormányzat, jogi oktatást végző egyetem állam- és jogtudományi doktori fokozattal rendelkező egyetemi oktatója is eljárhat.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott eljárások tárgyi költségmentesek.

(4) Az (1) bekezdés szerinti panasz elbírálása közigazgatási hatósági eljárásban történik.

(5) A panaszt az (1) bekezdésben meghatározott cselekményt követő harminc napon belül lehet előterjeszteni és a beérkezéstől, illetve az áttételtől számított harminc napon belül kell elbírálni.

(6) A panasz elbírálásáról hozott határozat ellen a közigazgatási eljárásban fellebbezésnek helye nincs, az ellen közvetlenül bírósági felülvizsgálatnak van helye.”

6. §

A Hvt. 80. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„80. § E törvény és a honvédelmet érintő jogszabályok alkalmazásában

1. alkalmazás: a fegyveres erő rendeltetészerű, a fegyveres konfliktusok jogának hatálya alá tartozó harctevékenysége,
2. állomásozás: a Honvédség szervezeteinek tartózkodási célú, elsősorban a katonai jelenlétre irányuló, tartós külföldi, illetve külföldi fegyveres erők esetében tartós, fegyveres, szervezetszintű magyarországi jelenléte,
3. befogadó nemzeti támogatás: az ország, a Honvédség és a honvédelemben részt vevő más szervek által békeidőszakban, rendkívüli állapotban, szükségállapotban, megelőző védelmi helyzetben, terrorveszélyhelyzetben, valamint váratlan támadás esetén a befogadó nemzet által a szövetséges fegyveres erőknek vagy más külföldi fegyveres erőknek az ország területén tartózkodásuk vagy azon történő átvonulásuk során nyújtott

- egyoldalúan vállalt, vagy nemzetközi szerződéseken és azok végrehajtási megállapodásain alapuló polgári és katonai támogatás,
4. békefenntartás: a Honvédség nem alkalmazás körébe tartozó, a szemben álló felek hozzájárulásával történő tevékenysége, amelynek célja a felek megállapodása végrehajtásának elősegítése, valamint közreműködés a lakosság biztonságos életfeltételeinek helyreállításában,
 5. határátlépéssel járó csapatmozgás: a Honvédség szervezetinek az államhatár átlépésével járó olyan külföldi tevékenysége vagy tartózkodása, vagy külföldi fegyveres erőnek az államhatár átlépésével járó magyarországi tevékenysége vagy tartózkodása, továbbá Magyarországon történő átutazása, amely a csapatmozgásban részt vevő katonai erő tevékenységének céljára, időtartamára, természetére vagy létszámára, eszközeire, felszerelésére, fegyverzetére tekintettel közjogi engedélyezést igényel,
 6. felhasználás: a Honvédség részvétele az erőszakos cselekmények elhárításában szükségállapot és terrorveszélyhelyzet idején, valamint a terrorveszélyhelyzet Kormány általi kezdeményezésétől az Országgyűlés döntéséig terjedő időszakban,
 7. honvéd: rendfokozatára tekintet nélkül a Honvédség tényleges állományú tagja,
 8. honvédelmi érdek: az ország biztonságát, katonai védelmi képességét meghatározó módon befolyásoló körülmények összessége, ideértve különösen a törvényes rend védelméhez, a függetlenség elleni támadó szándékú törekvések, a szuverenitást és területi integritást sértő vagy veszélyeztető törekvések elhárításához a szövetségi kötelezettségek teljesítéséhez, a szövetségi és honi védelmi infrastruktúra működésének, fejlesztésének biztosításához fűződő érdekeket,
 9. Honvédség rendszeresített fegyverzete: a Honvédségnél rendszeresített valamennyi lőfegyver és minden olyan egyéb harceszköz – tekintet nélkül műszaki jellemzőire és alkalmazási módjára –, amely alkalmas a szemben álló erők és eszközök leküzdésére,
 10. humanitárius művelet: a fogadó ország beleegyezésével vagy erre jogosult nemzetközi szervezet felhatalmazásával a Honvédség érdemi közreműködésével folytatott segítő tevékenység, amely a fegyveres konfliktus, a természeti, vagy civilizációs katasztrófa által okozott olyan helyzet elhárítására és következményeinek csökkentésére irányul, amely emberek életét, egészségét, anyagi értékeit, alapvető ellátását, a természeti környezetet súlyos mértékben veszélyeztető, károsítja,
 11. külföldi hadműveleti területen végzett humanitárius tevékenység: a Honvédség részvétele a szemben álló felek fegyveres összeütközése miatt veszélyeztetett területen, a polgári lakosok élete, testi épsége, egészsége, az életfenntartáshoz szükséges alapvető javak biztosítása érdekében,
 12. meghagyás: munkakörhöz kapcsolódóan és névre szólóan végrehajtott eljárás, amely során jogszabály vagy hatósági határozat alapján meghagyásba bevont szerv által kijelölt személyek a meghagyási névjegyzékbe kerülnek, és akiket ez alapján a katonai igazgatásnak a kijelölt személyek lakóhelye szerint illetékes területi szerve behívásra ideiglenesen nem tervezhető kategóriába sorol,
 13. műveleti terület: az a műveleti tervben meghatározott és kijelölt földrajzi terület és a felette levő légtér, ahol a szemben álló felek konkrét fegyveres cselekményei megvalósulnak, vagy ennek veszélye fennáll, illetve a szemben álló felek fegyveres összeütközése miatt veszélyeztetett terület, valamint az a földrajzi terület és a felette levő légtér, ahol a Honvédség vagy a szövetséges fegyveres erők műveleteit tervezik és végrehajtják,
 14. NATO Biztonsági Beruházási Programja: azon katonai célú beruházások, fejlesztések összessége, amelyeket a NATO védelmi képességének megőrzése vagy fokozása érdekében tervez és – a jogszabályban meghatározott bírságok kivételével – közterhektől mentesen valósít meg,

15. NATO Válságkezelési Rendszer: a NATO szervezetének döntéshozatali és végrehajtási rendszere, melyet a NATO a különböző válságkezelési és szükség esetén kollektív védelmi, valamint terrorizmus elleni feladatok előkészítése érdekében alkalmaz,
16. ország területéről induló külföldi alkalmazás: külföldi fegyveres erők olyan alkalmazása, melynek indítása az ország területéről befogadó nemzeti támogatás mellett, nem az átvonulás technikai részcsелеkményeként történik,
17. potenciális hadköteles: a hadkötelezettség alá tartozó tartalékos, aki nem tartozik az önkéntes tartalékos és a kiképzett tartalékos állományba,
18. szakirányítás: az arra jogosultnak a Honvédség alaprendeltetés szerinti működésének biztosítása érdekében, az irányítás rendszerében az irányított szervezetek szaktevékenységére meghatározó befolyást eredményező, szakutasítási jogkörrel gyakorolt, a szolgálati előljárói jogkörtől független tevékenysége,
19. szövetséges fegyveres erők: a kölcsönös katonai segítségnyújtás kötelezettségét tartalmazó hatályos nemzetközi szerződés szerint a Magyarországgal szövetséges államok fegyveres erői, valamint az e szerződés alapján létrehozott közös katonai szervezetek,
20. szövetségi légtér: több szövetséges állam légtérét békében is átfedő, védelmi célú, légtér-szuverenitási felségjog-érvényesítési terület.”

7. §

(1) A Hvt. 81. § (1) bekezdés d) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(*Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben állapítsa meg*)

„d) az autonóm államigazgatási szervek és az önálló szabályozó szervek kivételével a központi államigazgatási szervek honvédelmi tevékenységét, az azzal kapcsolatos irányítási és vezetési rendet, honvédelmi igazgatási feladat- és hatásköreiket,”

(2) A Hvt. 81. § (1) bekezdés e) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(*Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben állapítsa meg*)

„e) megyei védelmi bizottságok és a helyi védelmi bizottságok működését, a megyei védelmi bizottságok vezetőinek feladat- és hatásköreit jogkörét, felügyeleti és ellenőrzési rendszerét, a katonai igazgatási szervek kijelölését, feladat-és hatáskörüket, illetékességi területüket,”

(3) A Hvt. 81. § (1) bekezdése a következő r) ponttal egészül ki:
(*Felhatalmazás kap a Kormány, hogy rendeletben állapítsa meg*)

„r) a határátlépéssel járó csapatmozgásokra vonatkozó részletes szabályokat, valamint az azok engedélyezésével kapcsolatos kormányzati feladatokat.”

(4) A Hvt. 81. § (2) bekezdés d) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(*Felhatalmazást kap a honvédelemért felelős miniszter, hogy rendeletben állapítsa meg*)

„d) a Szolgálati Szabályzat részeként

da) a Honvédség szervezeteinek rendeltetésére vonatkozó alapvető szabályokat,

db) a katonai függetlenre, szolgálati rendre, szolgálati érintkezésre és a katonai udvariasságra vonatkozó szabályokat, a honvédek napi tevékenységét,

dc) az egyes szolgálati személyek kötelezeteit,

- dd) az ügyeleti és készenléti szolgálati rendszer, valamint a nemzetközi kötelezettséggel összefüggő feladatvégzésre kijelölés rendeltetését, működését,
- de) az őrzés-védelem rendeltetését, szervezését, az őrsegek feladatait, alárendeltségét, az őrök kötelességeit,
- df) a katonai rendészeti tevékenységet,
- dg) az intézkedések végrehajtásának eljárási szabályait, módját, a kényszerítő eszközök alkalmazásának szabályait, a kényszerítő eszközök alkalmazása kivizsgálásának eljárási szabályait.”

8. §

(1) A Hvt.

- a) 25. § (3) bekezdésében a „szükségállapot” szövegrész helyébe a „szükségállapot, terrorveszélyhelyzet”,
- b) 28. § (2) bekezdés f) pontjában a „megelőző védelmi helyzet” szövegrész helyébe a „megelőző védelmi helyzet, terrorveszélyhelyzet”,
szöveg lép.

(2) A Hvt. 1. melléklete helyébe az 1. melléklet lép.

9. §

Hatályát veszti a Hvt.

- a) 38. § (4)-(6) bekezdései,
- b) 45. § (2) bekezdés c) pontjában az „intézkedéseket,” szövegrész,
- c) 47. § (4) bekezdése, valamint
- d) 81. § (2) bekezdés j) pontja.

10. §

Ez a törvény a kihirdetését követő hónap első napján lép hatályba.

11. §

E törvény az Alaptörvény T) cikk (1) bekezdése, 45. cikk (5) bekezdése, 46. cikk (6) bekezdése, valamint 54. cikk (4) bekezdése alapján sarkalatosnak minősül.

1. melléklet a 2011. évi CXIII. törvényhez

A honvédelemért felelős miniszter és az MNV Zrt. a 22/A. § alapján az állam nevében a következő gazdasági társaságokban fennálló, állami tulajdonú részesedések felett gyakorolja a tulajdonosi jogokat:

1. HM Elektronikai, Logisztikai és Vagyonkezelő Zártkörűen Működő Részvénytársaság,
2. HM CURRUS Gödöllői Harcjárműtechnikai Zártkörűen Működő Részvénytársaság,
3. HM Arzenál Elektromechanikai Zártkörűen Működő Részvénytársaság,
4. HM ArmCom Kommunikációtechnikai Zártkörűen Működő Részvénytársaság,
5. HM Zrínyi Térképészeti és Kommunikációs Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság.

INDOKOLÁS

Általános indokolás

A javaslat célja, hogy a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény gyakorlati alkalmazásából eredő tapasztalatoknak, valamint Magyarország szövetségi és nemzetközi katonai vállalásainak megfelelőbb szabályozási környezetet alakítson ki.

Ennek megfelelően a javaslat a Magyar Honvédség megváltozott feladatrendszerével összefüggő tapasztalatokhoz igazodva kívánja elősegíteni a hatékonyabb, gördülékenyebb feladatellátást, szem előtt tartva a jogállami követelményeket, valamint a szövetségi vállalkások prioritásait, tovább a feladatrendszer változásával összefüggő képességfejlesztési törekvéseket, illetve szervezeti változásokat.

A megváltozott biztonsági környezettel összefüggésben az Országgyűlés az elmúlt időszakban több ponton módosította a honvédelem közjogi szabályrendszerét, aminek következtében a Magyar Honvédség feladatrendszere bővült. A tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet kezelésével, valamint a terrorizmus elleni intézkedésekkel összefüggő tapasztalatok szükségessé teszik, hogy a javaslatban szereplő módosításokkal a Honvédségre vonatkozó jogi környezet hatékonyabban, cizelláltabban szolgálja a kívánt célok elérését. Emellett Magyarország az Észak-atlanti Szerződés Szervezetének tagjaként is jelentős feladatokkal rendelkezik, melyek további pontosító szabályozást tesznek szükségessé.

Részletes indokolás

Az 1. §-hoz

A rendelkezés a Honvédség szervezeteinek elhelyezéséhez, feladatai ellátáshoz kapcsolódó ingatlanokkal összefüggő szabályozást pontosítja a nemzeti vagyonról szóló szabályozásra figyelemmel, valamint az ideiglenesen használt ingatlanokra vonatkozó szabályokra is kiterjedően, különös tekintettel arra, hogy az utóbbi szabályozás a tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet kezelésében való közreműködés tapasztalataival is összefügg.

A 2. §-hoz

A rendelkezés célja, hogy Magyarország szövetségi és nemzetközi keretek között vállalt katonai feladatainak sajátosságaihoz igazítsa a hatályos szabályozást, kitérve arra, hogy az egyes kötelek közös parancsnokság alá rendelése más nemzeti fegyveres erő vonatkozásában is felmerülhet. A rendelkezés emellett pontosító szabály, mely a hatályos 47. § (3) és (4) bekezdését összevonja.

A 3. §-hoz

A rendelkezés a gyakorlati tapasztalatok, valamint az MH Katonai Rendészeti Központ megalakítása kapcsán felmerült szakmai igények és kérdések figyelembevételével pontosítja a katonai rendészetre vonatkozó szabályozást, törvényi szinten kibontva annak feladatrendszerét, valamint pontosítva annak rendeltetés-meghatározását, illetve feladatellátással kapcsolatos együttműködési, továbbá alárendeltségi szabályait.

A 4. §-hoz

A rendelkezés a gyakorlati tapasztalatokra figyelemmel kiegészíti az elektromos sokkoló eszközzel a törvényben foglalt lőfegyveren kívüli kényszerítő eszközök körét.

Az 5. §-hoz

A rendelkezés a hatósági jogkörben – és nem katonai ügyész általi eljárásban – elbírálható jogorvoslati szabályokat emelné be a törvénybe, különös tekintettel arra, hogy a szóban forgó rendelkezések alapvető jogállami igényként merülnek fel mindazon tevékenységek vonatkozásában, amelyeknél az MH intézkedésekre és kényszerítő eszköz alkalmazásra vonatkozó szabályozása a polgári lakossággal szemben is érvényesülhet. Ezen szabályozási igény a tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet kezelésében való közreműködés kapcsán bír kiemelt jelentőséggel, tekintettel arra, hogy azzal a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény szerinti intézkedési jogköröket kapott a Honvédség kijelölt állománya, melyekkel kapcsolatban a katonai ügyészi kontrollon túli, hatósági természetű jogorvoslati rendszer megteremtése is szükséges.

A 6. §-hoz

A rendelkezés a fogalom meghatározások számára figyelemmel, az arab számozás érdekében újra közli a Hvt. értelmező rendelkezéseit, valamint e körben a gyakorlati tapasztalatok és különösen a szövetségi és nemzetközi kötelezettségek tapasztalatai alapján mellőz, illetve pontosít egyes fogalmakat.

A 7. §-hoz

A rendelkezés a közigazgatás szervezetváltásaira, valamint a honvédelmi ágazat alacsonyabb szintű szabályozásával kapcsolatos gyakorlati tapasztalatokra és igényekre figyelemmel pontosítja a törvény felhatalmazó rendelkezéseit.

A 8. §-hoz

A rendelkezés jogtechnikai szövegpontosítások átvezetését szolgálja.

A 9. §-hoz

A rendelkezés hatályon kívül helyező rendelkezéseket tartalmaz.

A 10-11 §-hoz

A rendelkezések hatályba léptető, valamint sarkalatosági szabályok.